

TÜRK DİL KURUMU
Genel Merkez Kurulu
Tutulgası

Başkan : Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen

Üyeler : Besim Atalay, Hasan Reşit Tankut, Ahmet Cevat Emre, Ali Canip
Yöntem, Refet Ülgen, Naim Onat, Dr. Mehmet Ali Ağakay.

/Başkan Saffet Arıkan Kültür Bakanlığında meşgul olduğundan bulunamamıştır./

G Ü N D E M

- 1.- Geçen toplantı tutulgasının okunup onanması;
- 2.- Genel Sekreterliğin, Saymanlığın ve Kolların önergeleri;
- 3.- Kitaplar hakkındaki önergeler;
- 4.- Gelen kâğıtlar.

K A R A R L A R

- 1.- 15.XI.1938 deki geçen toplantınının 37/38 sayılı tutulgası okunarak onandı.
- 2.- Genel Sekreterliğin önergeleri okundu :
  - a) 172 sayılı önerge okunarak altı aylık hesapların veriminden malûmat alındı. Bu bütçe yılında altı aylık kontrollerin Kamutay Saymanı Bay Mazlum Bulak ve Kültür Bakanlığı Saymanı Bay Cafer Olcay taraflarından yapılması ve bu hesapların kontrolörlere havalesi kararlaştırıldı.
  - b) 195 sayılı önerge okunarak bağlı listeye göre Kurum kadrosunda bulunan işyar, uzman ve odacılara ve merkezde bulunup ta hizmetleri bir yılı aşmış olan gelir geçer çalışıcılara yıl başı dolayısıyla birer aylık ikramiye verilmesi yerinde görüldü.

- c) Bazı odalarda eksik olan fotoğrafların tamamlanması hakkındaki 171 sayılı önerge okunarak Foto Süreyyaya ısmarlanan 12 fotoğrafın alınması ve fotoğrafı bedeli olan 61 ve çerçeve bedeli olan 37 ki hepsi 98 liranın ödenmesi kabul edildi.
- d) Cumur Başkanlık filârmonik orkestrasında Bay Ferit Tan'ın dileği hakkındaki 188 sayılı bildirge okunarak Kurumca bu yolda bir alım imkânı olmadığıнын bildirilmesi kararlaştırıldı.
- e) Bay Hüseyin Namık Orkun'un durumu hakkındaki 189 sayılı bildirge okundu. Polis Enstitüsündeki derslerinden vaz geçerse 25 lira daha artırılmak üzere, ders saatleri dışındaki yirmi çalışma saatinde uzman olarak Türk lehçeler lûgati hazırlıklarında ve başka uzmanlık ödevlerinde çalışmak ve ayrıca tercüme hakkı almaksızın evinde Macarcadan tercümeler yapmak şartlarıyla ayda yüz lira verilerek uzmanlığa alınması yerinde görüldü.
- f) Rumca çevirmenleri hakkındaki 199 sayılı önerge okunarak Bay Pavlâkinin ay sonunda aylığı ve yıl başı ikramiyesi verilip işine son verilmesine ve Bay Celâl Arıkdemirin aylığı 20 lira arttırılarak yıl başından sonra Ankaraya çağırılmasına karar verildi.
- g) Yayın Kolu sekreteri hakkındaki 200/1 sayılı bildirge okunarak, Yayın Kolbaşısının önergediği üzere bütçe yılı sonuna kadar derslerine devam etmesi ve Kurumda da çalıştırılması, fakat bütçe yılı sonunda kadrodan çıkarılması kararlaştırıldı.
- h) Bazı işyarların aylıkları hakkındaki 200/2 sayılı önerge okundu. Bay Şakir Ülkütaşırın Derleme Dergisi düzeltmeleriyle uğraşmakla beraber üçüncü kolun tarama fişleriyle de meşgul olması ve Bay Kemal Özerkin Saymanlık işleriyle birlikte Yayın ve kitap işlerine de bakması ve Büro Şefi Bay Hüseyin Rifkı Gülsev ile Bay Şakir Ülkütaşır, Bay Kemal Özerk, Bay Cihat Özhanın ve Bayan Sabiha Dincin aylıklarının önar ve Bay Pertev Sungurun aylığının beş

107

Bu tutulmadaki

lira arttırılması ve bu arttırmalarla/başka atamalar gereğine göre bütçede gerekli nakilleri ve kadroda gerekli değişmeleri yapmak üzere Genel Sekretere yetke verilmesi kararlaştırıldı. Bu atama ve arttırmalar 1.I.1939 dan sayılacaktır.

- Uzunca, Uzunca*
- 1) ~~Uzunca~~ Kol çalışmalarını hakkındaki 197 sayılı önerge okunarak Felek-namei Gülşehrînin taranması için konulmuş olan 150 liradan 105 lirası verilmek üzere nüsha farkları gösterilmiş harekeli bir kopye ve ayrıca sarı fişler yaptırılması ve bundan 50 lirasının avans olarak verilmesi yerinde görüldü.
  - 2) İkinci kol çalışmalarını hakkındaki 191, 192 ve 194 sayılı önergeler ile Kolbaşının 8.XII.1938 de yazılmış yazısı ve Bay Besim Atalayın bu çalışmalar hakkında eskiden verdiği rapor okundu ve kolbaşının gösterdiği fiş örnekleri de görüldü.

Bu konu üzerindeki görüşmeler sonunda şu kararlar verildi:

I. Kolbaşı Bay Ahmet Cevat Emrenin hazırlamakta olduğu karşılaştırma metoduyla Tarihî Türk grameri malzemesine esas olacak kaynakları kütüphanelerde incelemek üzere on beş gün kadar İstanbula gitmesi ve bu gidiş için gidip gelme yatak paralarıyla günde altı lira zarurî masraf bedeli verilmesi ve bu müddette Kilisli Bay Rifatin kendisine yardım ettiği her tam gün için en çok dört liraya kadar da Bay Rifate gündelik ödenmesi kabul edildi.

II. Analitik mahiyette olmak üzere bu çalışmaların hem lûgatlerden tarama, hem de eski eserleri inceleme yolları üzerinde ileri götürülmesi ve yalnız sentetik hükümler çıkarılmasında çabukluk gösterilmemesi yerinde görüldü.

III. Bay Emin Türk Elifçinin tiyatro mektebi ile ilişğini kestiği ve bütün çalışmalarını Kuruma bağladığı takdirde yıl başından başlamak üzere 150 lira aylıkla çevirmen olarak alınması

ve bu takdirde hem ikinci kolun fişleme işleri, hem de başka Kurum çalışmaları üzerinde geliştirilmesi ve tiyatro mektebinde en çok yarım gün iş aldığı takdirde şimdiki gibi 100 lira aylıkla ikinci kolda çalışması ve yıl başına kadar 100 lira aylığının verilmesi kararlaştırıldı.

IV. Eski Türk alfabesinin menşei hakkındaki Fransızca broşür yabancı kurum ve bilginlere hemen gönderilecek, Dil kuruluğu hakkındaki Fransızca broşür de Bay Besim Atalayın ileri sürdüğü yanlışlar Lenguistik - Etimoloji kolbaşısınca incelendikten sonra ~~uygun görülürse gönderilecektir~~ *tekrar görüşülmektedir.*

- k) Terim işleri hakkındaki 196 sayılı önerge okundu. Terim Merkez Kurulundan çıkan ve terim ve yayın kolbaşılılarıyla terim koluna uzmanınca incelenerek Genel Sekreterle birlikte en son şekli verilen terimlerin hazırlanmasına devam edilmesi ve terim ve yayın baskılarının düzeltmeleri için iki düzeltme yapılmak üzere 16 sahifelik forma başına işin değerine göre 5-6 lira verilerek bir uzman düzeltmenin çalıştırılması ve terim karşılaştırma ve kaynaştırma işleri eldeki işyerleriyle başarılmazsa bunun için de Kolbaşının göreceği ve Genel Sekreterin onayacağı gereklik halinde bilim çalışmalarında ayda 35 lirayı geçmemek üzere masraf edilmesi kabul edildi.
- 1) Yakut Sözlüğü hakkındaki 198 sayılı önerge okundu. On puntoluk basımın (A) harfi sonuna kadar götürülerek orada kesilmesi ve bu kısmın ayrıca bir karton kapakla ayrı bir örnek eser olarak çıkarılması ve yalnız 2000 tane olarak sekiz puntoluk basımın devam ettirilmesi kararlaştırıldı.

3.- Werner Wolff'un "Déchiffrement de l'écriture Maya," ve Holger Pedersen'in "Mélange linguistique," eserleriyle Özbekistan ilimler komitesinin çıkardığı "Uzkomstaris'in ilmi malzemesi," mecmuasının 6-7 nci fasiküllerinin ve "Jahrbuche für prähistorische und ethnographische Kunst," adlı kitabın ısmarlanması kararlaştırıldı.

4.- Vakit kalmadığından gündemdeki başka işler ileriki toplantıya bırakılarak toplantıya son verildi.

Başkan

Genel Sekreter

Sayman

Y. A. Kılıç

Üye

Üye

Üye

A. C. Gönt

Repeşli

A. Çınar

Üye

Üye

Üye

H. F. Resid taubent

v. Ornat

M. Ali Şakay

105

1939 Yılı Başında Kendilerine Birer Aylık
nisbetinde ikrâmiye verilecek
İşyar, Uzman, Odacı ve
Gelir Geçer Çalışıcılar Listesi

İřyarlar :

Büro Şefi	Hüseyin Rifkı Gülsev.....	150
Birinci Aşama Sekreter ve Kütüphane İřyaru	Mahmut Kuřadalı....	140
"	" " Ferit Develü.....	110
"	" " Kemal Özerk.....	80
İkinci	" " Cihat Özhan.....	65
"	" " Pertev Sungur.....	60
"	" " Salih Zeki Araz.....	50
Sayış Yazıclısı	Tonguz Alp.....	55
Takip İřyaru	Ârif Akın.....	50
Birinci Aşama Daktilo	Müzdât Ünsalan.....	110
"	" " Sıdıka Develü.....	100
"	" " Nezihe Aybay.....	100
"	" " Saadet Diniz.....	100
"	" " Meliha Sonuvar.....	85

106

İkinci Aşama Daktilo	Hâle Hepoer.....	80
"	"	"
"	Vedia Akayn.....	80
Üçüncü	"	"
"	Şerife Yasal.....	60
"	"	"
"	Radiye Oğuz.....	60
Stajyer	"	"
"	Sabiha Dinç.....	30

1385

Uzmanlar :

Başuzman	Abdülkadir İnan.....	275
Garp Dilleri Başuzmanı	A. Dilaçar.....	260
Birinci Aşama Uzman	Dr. Şükrü Akkaya.....	200
İkinci	"	"
"	İshak Refet Işıtman.....	185
"	"	"
"	Dehri Dilçin.....	140
"	"	"
"	Orhan Şamhal.....	125
Üçüncü	"	"
"	Şakir Ülkütaşır.....	90
Çevirmen	Hamdi Toker.....	110
"	"	"
"	Celâl Arıkdemir.....	100
"	"	"
"	Pavlâki 98.....	100
"	"	"
"	Cihangir Cantüre.....	90

1385

25ⁿ
107

Odacılar :

Başodacı	Mustafa Okur.....	50	
"	Halit Atay.....	50	
Odacı	Nezif Arslantaş.....	40	
"	Ahmet Cantürk.....	40	
"	Şakir Atay.....	35	
"	İbrahim Kısıl.....	<u>30</u>	245

Gelir Geçer Çalışıcılar :

Başuzmanlık İşyarı	Kemal Erten.....	60	
"	" Cevdet Çagatay.....	50	
"	" Fatma Saydaş.....	50	
Derleme Kolu	" Süha Ülkütaşır.....	<u>35</u>	<u>195</u>
		H E F S I	5580

CR

M.S.